

СТАНОВИЩЕ
по конкурс за академична длъжност „Доцент” в професионално направление
2. 3. Философия (Реторика)

Рецензент: проф. Толя Ангелова Стоицова, д.п.н.
Департамент „Масови комуникации”, НБУ
ул. Монтевидео No. 21, София 1618, e-mail: tstoitsova@nbu.bg

Конкурсът за доцент по философия (реторика) за нуждите на Катедра „Реторика“ на Философски факултет, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“, съгласно законовите изисквания е публикуван в Държавен вестник, бр. 91 от 14.11. 2017.

В конкурса участва един кандидат – гл. ас. д-р Нели Стефанова, която е назначена на тази длъжност чрез конкурс през 2012 г., след като успешно е защитила докторска дисертация в същата катедра.

По отношение на образователното развитие на д-р Нели Стефанова бих искала да отбележа, че колегата е завършила бакалавърска и магистърска степен по логопедия, след което се специализира в областта на журналистиката и реториката като получава докторската си степен по философия с успешната защита през 2012 г. на тема „Реторическа аргументация в италианския политически дебат от края на XX век (Преходът от Първа към Втора италианска република)”. Всъщност, като рецензент да дисертационната ѝ разработка, имах възможност да се запозная с Нели Стефанова. От тогава следя нейната изследователска и публикационна дейност.

Трудовата кариера на д-р Нели Стефанова е свързана изцяло с преподавателска дейност във Философски факултет на Софийски университет, Катедра „Реторика“. Научно-изследователската ѝ дейност обхваща участие в проекти и многократно участие в научни форуми. Специално искам да отбележа, че поради отличното владение на италиански език, кандидатът в конкурса – д-р Стефанова, неколнократно е участвала в обучение и в научно-изследователска дейност в италиански университети в Рим, Италия.

Основните научни интереси на д-р Нели Стефанова са насочени към политическата реторика и от там и към връзката ѝ с невербалната комуникация. Освен това, д-р Стефанова превежда от италиански научна литература, което дава възможност на българските изследователи да се запознаят с разработването на научни проблеми, публикувани на не много разпространен в науката език.

Като главен асистент, д-р Стефанова води лекционни курсове и упражнения в бакалавърски и магистърски програми в областта на политическата реторика; невербалната комуникация в реториката; комуникативните умения и работата в екип; комуникативните умения при водене на преговори и други. Ръководила е и няколко магистърски дипломни тези.

В същите направления са и основните публикации на кандидата в конкурса. След присъждане на научната степен „Доктор“, Нели Стефанова е публикувала една научна монография, едно учебно пособие и 10 научни статии. Всички те са научно рецензирани. Без да се спирам по отделно на всяка публикация, ще открия приносните моменти, съдържащи се в тях.

Безспорно за конкурса най-голяма тежест има монографичният труд – „Политическа реторика. Съвременни тенденции“, публикуван през 2017 г. от УИ „Св. Климент Охридски“, с научен рецензент проф. д-р Донка Александрова.

В монографията са изследвани разновидностите на съвременното политическо слово – парламентарно, дипломатическо, военно-политическо красноречие и президентска реторика, в техните жанрови, функционални и инструментални проявления. Специално внимание е отделено и на политическия популизъм. Авторът защитава виждането си, че съвременната политическа реторика е част от един по-глобален и мащабен процес на политическа комуникация. Специална глава е посветена на анализа на класическите и съвременни видове политическо красноречие като парламентарно красноречие; дипломатическо красноречие и военно-политическо красноречие. Важен принос в теорията внася анализът на дипломатическото красноречие, който прави опит да запълни празнина в българската реторична школа. Отделно е анализирана в сравнителен план президентската реторика – в САЩ и в България. Новост в реторическата теория е предложената типологизация на стиловете политически език. Тринадесет стилови категории на политическия език се предлагат в последната глава на монографията.

В заключение, преценката ми за монографичната разработка е отлична. Анализите са точни и издържани в научно отношение и показват познанието и уменията на д-р Стефанова да предлага свои нови виждания на основата на класическите, при това представени на ясен и разбираем научен език.

Вторият труд, който представлява интерес, е “Кратък терминологичен справочник по обща и политическа реторика”, публикуван отново от Издателството на Софийски университет през 2015 г., с рецензенти проф. д-р Донка Александрова и доц. д-р Даниел Смилов. Само изследовател, който не е имал подобен интерес, не може да си представи колко трудоемка – да не казвам неблагодарна работа, е изготвянето на подобен справочник. Авторът – д-р Стефанова, скромно и акуратно посочва, че изданието няма претенция за изчерпателност. Аз лично съм ползвала справочника и един от „незабелязаните цитати“ е моят. Както изтъква авторът „справочното издание включва 270 базови термина и понятия от областта на реториката и реторическата аргументация. ... Целта на учебното помагало е да предостави специализирана информация относно терминологичния апарат на реториката”. Основният приносен момент е, че реторическата теория се обогатява с набор от термини, свързани с реторическите механизми за въздействие върху аудиторията. Този труд на Нели Стефанова според мен е изключително полезен не само за студенти, но и за изследователи.

Представените статии за конкурса са публикувани в български и чужди научни списания и засягат близки, но специфизирани по отношение на средата и ситуацияите реторични проблеми.

В една част от публикуваните статии се засяга аргументативната функция на убеждаващата комуникация, по-специално – на невербалната комуникация (статия №7 от списъка на кандидата – на италиански език), както и представяне на теорията на аргументативната граматика на Винченцо Ло Кашо (№5 от списъка).

Няколко статии са свързани с политическата реторика – нови реторични форми за спечелване на електорален консенсус (№3); реторическа технология на политическия дебат (№4); логическите основи на убеждаващата реч в обществено-политическата комуникация и по-специално каузалната връзка – език/власт (№10).

Д-р Стрфанова предлага и три специфични научни материала.

Единият, реторика и тероризъм, приет за печат тази година, търси взаимоотношение между използваната комуникация, свързана с терористични актове, представени в медиите (№6). Това е проблем, с който съм се занимавала повече от 10 години и смятам, че е особено съществен. Досега отсъстваше реторичният ракурс и

смятам, че фокусирането върху тази проблематика е изследователски принос на кандидата в конкурса.

Вторият специфичен проблем и за мен приятна изненада, е анализът на използването на метафори (№1), който отново е проблем, с който се занимавам от години. Макар и с негативна конотация, защото става въпрос за използване на „български” метафори в медийно-политическия дискурс на Италия, като изследователски проблем е неразработван и значим.

Третият проблем, който изучава д-р Стефанова, има директен излас към пректиката. Става дума за възникването, развитието, приложението и спецификите на ролева методика, на фона на взаимовръзката *реторически – психологически – медия тренинг*.

Искам да подчертая, че в публикационната дейност на кандидата за “Доцент, откривам логиката на интердисциплинарен подход, който съчетава класически реторичните, с психологически обосноваите прийоми на комуникативната компетентност, приложен към политическата дейност.

Преди заключението си, бих искала да кажа, че познавам нели Стефанова от 2011 г., когато бях поканена за рецензент на докторската ѝ дисертация. Познавам я като много балансирана личност и коректен изследовател и смятам, че катедра “Реторика” би спечелила с нейното промотиране като доцент.

Заключение

Като познавам добре научно изследователската работа на д-р Нели Стефанова, смятам, че тя е професионалист на високо равнище, който има способността да идентифицира сериозни проблеми в областта, в която работи и която според мен отлично познава. Призната е на национално и международно равнище.

Преподавателската ѝ дейност съответства на професионалното равнище на публикационната ѝ дейност.

Изтъкнатите от мен достойнства в професионален и личен план на д-р Нели Стефанова ме карат убедено да предложа на колегите от уважаемото жури по конкурса да присъдим академичната длъжност „Доцент” в професионално направление 2.3. Философия (Реторика).

23.02.2018

Подпис: